
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Յուրի Շուքուրյան, Յուրի Չիլինգարյան – Ականավոր գիտնականը և քաղաքացին (ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)3
Աելիտա Դուլխանյան – Մեծանուն պատմաբան, բյուզանդագետ և հայագետ Նիկողայոս Ադոնցը (ծննդյան 140-ամյակի առթիվ)7
Ասատուր Փաշայան – Վիեննայի Մխիթարյանները գիտության և մշակույթի ջահակիրներ (միաբանության 200-ամյակի առթիվ)22
Ռուբեն Սահակյան – Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին տարոնահայությանը օգնության կազմակերպումը (1916–1917 թթ.)36
Բենիամին Մաիլյան – Վրաստանի Հայոց ազգային խորհրդի գործունեության պատմությունից (1918 թ. օգոստոս – 1921 թ. փետրվար)61
Սուսաննա Հովհաննիսյան – Էջեր Թումանյանի հրապարակախոսական գործունեությունից (բանաստեղծը ընտրապայքարի և բանակոփների կիզակետում)83
Արծվի Հունանյան – Թատերգակ Լևոն Շանթը XIX դ. – XX դարակերպի հայ դրամատուրգիայի համապատկերում103

II

Սվետլանա Վարդանյան – Թիֆլիսահայ բանագիտական մտքի պատմությունից119
Լուսինե Հայրիյան – Հայկական ժողովրդական հեքիաթի գրական մշակման պատմությունից134
Արմեն Վիրաբյան – XVII դ. Երևանի խաների գործունեությունը Ձաքարիա Սարկավազ Քանաքեռցու «Պատմագրութեան» մեջ143
Մարիամ Մարգարյան, Մարի Զաքարյան – Հավատը մարդասիրության ակունք՝ ըստ Գրիգոր Նարեկ ազու «Մատենա ողբերգութեան»157
Մհեր Խաչատրյան – Արաբական փոխառություններով կազմված բայերի ձևաիմաստային արտահայտությունները հայրեններում և կաֆաներում176
Իրինա Դրամբյան – Թորոս Ռոսլին. կյանքն ու արվեստը187
Էսթեր Խեմյան – Սկսվածքային և միջնամասային կայուն բանաձևերը Տավուշի հեքիաթներում206
Ռուբեն Վարդանյան – «Արքայից արքա» տիտղոսի համար պայքարը Հռոմի մ. թ. ա. I դարի արևելյան քաղաքականության համատեքստում (ըստ դրամագիտական, վիմագրական և պատմողական աղբյուրների) (ռուս.)230
Գայանե Քոչարյան – Հայաստանի գյուղատնտեսությունը մ. թ. ա. III–I դդ.253
Ռուսլան Ցակևնյան – Աստուրա-բաբելոնյան հակամարտությունը և Նաբոպալասարի հյուսիսային արշավանքները261

Մուսաննա Մելիքյան – Տոնածիսական համակարգի առանձնահատկությունները Բանանցի Էթնոմշակութային համատեքստում	274
---	-----

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ժորես Խաչատրյան – Հին Հայաստանի սյունազարդ դահլիճների հարցի շուրջ	289
--	-----

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ալվարդ Ղազիյան – Զեկույց ԱՄՆ-ում հայկական հասարակական կազմակերպությունների գործունեության մասին (1945–1947 թթ.) (ռուս.)	302
Վանիկ Վիրաբյան – Հայկական հետախուզության փաստաթղթերը Թուրքիայում ռազմաքաղաքական իրադարձությունների մասին (1919 թ. օգոստոս-նոյեմբեր) (ռուս.)	309
Նաիրա Խաչատրյան – Քրիստափոր Քուշնարյովի և Մարտիրոս Սարյանի նամակագրությունը (ռուս.)	322

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Անուշավան Զաքարյան – Արգամ Այվազյան. Նախիջևանի վիմագրական ժառանգությունը. հ. Դ, Երնջակ գավառ, հ. Ե, Նախճավան, Շարուր գավառներ, հ. Զ, Ճահուկ - Շահապոնք գավառ	328
Մհեր Կարապետյան – Ա. Ռ. Հովհաննիսյան. Անտիպ աշխատություններ	332
Անուշ Տեր-Մինասյան – Մուրադ Հասրաթյան. Հայկական վաղբրիստոնեական ճարտարապետությունը	334
Աստղիկ Իսրայելյան – Արմենուհի Ստեփանյան. XX դարի հայրենադարձությունը հայոց ինքնության համակարգում	337

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Ռոբերտ Զիջյան (Իսրայել) – Ակնհայտն՝ անհավատալի (ակադեմիկոս Գեորգ Աբելի Բրուսյանի 85-ամյա հոբելյանը)	340
Էդիկ Մինասյան, Արտաշես Շահնազարյան, Պետրոս Հովհաննիսյան – Անվանի հայագետը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Բաբկեն Հարությունյանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)	347
Քնարիկ Ավագյան – Պատմագիտության նվիրյալը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Աշոտ Մելքոնյանի ծննդյան 50-ամյակի առթիվ)	351

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Մարգարիտա Քամալյան, Մերի Կիրակոսյան – Երիտասարդ հայ արվեստաբանների գիտական հինգերորդ նստաշրջանը	355
Տիգրան Սիրունյան – «Ջահուկյանական ընթերցումներ» հանրապետական գիտական նստաշրջան՝ նվիրված Հր. Աճառյանի ծննդյան 135-ամյակին	359

ԼՐԱՏՈՒ

ՀՀ ԳԱԱ տարեկան ընդհանուր ժողովը	362
Հայ գիտնականի հիշատակին (ռուս.)	363
Գուրգեն Գեղամյան	365

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

Юрий Шукурян, Юрий Чилингарян – Выдающийся ученый и гражданин (к 75-летию со дня рождения академика Радика Мартиросяна)	3
Азита Долуханян – Прославленный историк, византист и арменовед Николай Адонц (к 140-летию со дня рождения)	7
Асатур Пашаян – Мхитаристы Вены – проводники науки и культуры (к 200-летию конгрегации)	22
Рубен Саакян – Организация помощи таронским армянам во время первой мировой войны (1916–1917 гг.)	36
Бениамин Маилян – Из истории деятельности Армянского национального совета Грузии (август 1918 г. – февраль 1921 г.)	61
Сусанна Ованесян – Страницы публицистической деятельности Туманяна (поэт в эпицентре выборной борьбы и полемики)	83
Арцви Унанян – Драматург Левон Шант в панораме армянской драматургии XIX в. – начала XX в.	103

II

Светлана Варданян – Из истории фольклористической мысли тифлисских армян	119
Лусине Айриян – Из истории литературной обработки армянской народной сказки	134
Армен Вирабян – Деятельность ереванских ханов в XVII в. по «Хронике» Закария Саркавага Канакерци	143
Мариам Маргарян, Мари Закарян – Вера – источник гуманизма – по «Книге скорбных песнопений» Григора Нарекаци	157
Мгер Хачатрян – Морфолого - семантические формы глаголов, образован- ных на основе арабских заимствований в айренах и кафах	176
Ирина Дрампян – Торос Рослин. Жизнь и искусство	187
Эстер Хемчян – Инициальные и медиальные устойчивые формулы в тавушских сказках	206

Рубен Варданян – Борьба за титул «царя царей» в контексте восточной политики Рима I века до н. э. (по нумизматическим, эпиграфическим и нарративным источникам) (на русском языке)	230
Гаянэ Кочарян – Сельское хозяйство Армении в III–I вв. до н. э.	253
Руслан Цаканян – Ассиро-вавилонский конфликт и северные походы Набопаласара	261
Сусанна Меликян – Особенности празднично-ритуальной системы в этнокультурном контексте села Бананц	274

ОБСУЖДЕНИЯ

Жорес Хачатрян – К вопросу о колонных залах древней Армении	289
--	-----

ПУБЛИКАЦИИ

Алвард Газиян – Донесение о деятельности армянских общественных организаций в США (1945–1947 гг.) (на русском языке)	302
Ваник Виравян – Документы армянской разведки о военно-политических событиях в Турции (август-ноябрь 1919 г.) (на русском языке)	309
Наира Хачатрян – Переписка Христофора Кушнарева и Мартироса Сарьяна (на русском языке)	322

РЕЦЕНЗИИ

Анушаван Закарян – Аргам Айвазян. Эпиграфическое наследие Нахичевана: т. IV, Гавар Еринджак, т. V, Гавары Нахчаван, Шарур, т. VI, Гавар Джаук-Шаапонк	328
Мгер Карапетян – А. Р. Иоаннисян. Неизданные произведения	332
Ануш Тер-Минасян – Мурад Асратян. Армянская раннехристианская архитектура	334
Астхик Израелян – Арменуи Степанян. Репатриация XX века в системе армянской идентичности	337

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Роберт Джиджян (Израиль) – Очевидное невероятное (85-летний юбилей академика Георга Абеловича Брутяна)	340
Эдик Минасян, Арташес Шахназарян, Петрос Оганесян – Видный арменовед (к 70-летию члена-корреспондента НАН РА Бабкена Арутюняна) ...	347
Кнарик Авагян – Подвижник историографии (к 50-летию члена-корреспондента НАН РА Ашота Мелконяна)	351

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Мargarita Kamalyan, Mery Kirakosyan – Пятая научная сессия молодых армянских искусствоведов	355
Тигран Сирунян – Республиканская научная сессия «Джаукяновские чтения», посвященная 135-летию со дня рождения Гр. Ачаряна	359

ХРОНИКА

Общее годовичное собрание НАН РА	362
Памяти армянского ученого (на русском языке)	363
Гурген Гегамян	365

CONTENTS

ARTICLES, REPORTS

I

Yuri Shukuryan, Yuri Chilingaryan – Prominent Scientist and Citizen (to academician Radik Martirosyan's 75th birth anniversary)	3
Aelita Dolukhanyan – Famous Historian, Byzantinist and Armenologist Nikolas Adontz (to the 140th birth anniversary)	7
Asatur Pashayan – The Mkhitarists of Vienna as Bearers of Science and Culture (to the 200th anniversary of congregation)	22
Ruben Sahakyan – Organization of Help to Taron Armenians During World War I (1916–1917)	36
Beniamin Mailyan – From the History of Activities of Armenian National Council of Georgia (August 1918 – February 1921)	61
Susanna Hovhannissyan – Pages from Tumanyan's Publicistic Activities (the poet in the midst of the electoral struggle and controversy)	83
Artsvi Hunanyan – Playwright Levon Shant in the Panorama of Armenian Dramaturgy of the 19th c. – at the Beginning of the 20th c.	103

II

Svetlana Vardanyan – From the History of the Folk-Lore Thought of the Tiflis Armenians ...	119
Lousine Hayriyan – From the History of Literary Interpretation of Armenian National Tale ..	134
Armen Virabyan – The Activity of Yerevan Khans in the 17th Century in Zakaria Sarkavag Kanakertsi's "Chronicle"	143
Mariam Margaryan, Mary Zakaryan – Belief – the Cradle of Humanism by Grigor Narekatsi's "Book of Lamentations"	157
Mher Khachatryan – The Morphological and Semantic Manifestations of the Verbs Formed by Means of Arabic Borrowings in Hayrens and Kafas	176

Irina Drampyan – Toros Roslin. Life and Art	187
Esther Khemchyan – Initial and Medial Stable Formulas in Tavush Tales	206
Ruben Vardanyan – The Fight for the “King of Kings” Title in the Context of Rome’s Eastern Policy in the 1st Century B. C. (on numismatic, epigraphic and narrative sources) (in Russian)	230
Gayane Kocharyan – The Agriculture of Armenia in the 3rd–1st Centuries B. C.	253
Ruslan Tsakanyan – The Assyrian-Babylonian Conflict and the Northern Campaigns of Nabopolassar	261
Susanna Melikyan – Holiday and Ritual System Peculiarities in the Ethno-Cultural Context of the Village of Banants	274

DISCUSSIONS

Zhores Khachatryan – To the Question of Ancient Armenian Columned Halls	289
--	-----

PUBLICATIONS

Alvard Ghazian – A Report on the Activities of Armenian Public Organizations in the USA (1945–1947) (in Russian)	302
Vanik Virabyan – Documents of Armenian Secret Service on Military-Political Events in Turkey (August–November 1919) (in Russian)	309
Naira Khachatryan – Correspondence of Christopher Kushnaryov and Martiros Saryan (in Russian)	322

BOOK REVIEWS

Anushavan Zakaryan – Argam Ayvazyan. Epigraphic Inheritance of Nakhijevan: v. 4, Province of Yernjak, v. 5, Provinces of Nakhchavan, Sharur, v. 6, Province of Chahuk-Shahaponk	328
Mher Karapetyan – A. R. Hovhannissyan. Unpublished Works	332
Anush Ter-Minassyan – Murad Hasratyan. Early Christian Architecture of Armenia	334
Astghik Israyelyan – Armenuhi Stepanyan. Repatriation of the 20th Century in the System of Armenian Identity	337

OUR JUBILEES

Robert Jijyan (Israel) – Obvious is Unbelievable (academician Georg A. Brutyan’s 85th birth anniversary)	340
Edik Minassyan, Artashes Shahnazaryan, Petros Hovhannissyan – Celebrated Armenologist (to corresponding member of NAS RA Babken Harutyunyan’s 70th birth anniversary)	347
Knarik Avagyan – A Devotee of Historiography (to corresponding member of NAS RA Ashot Melkonyan’s 50th birth anniversary)	351

SCIENTIFIC LIFE

Margaret Kamalyan, Mary Kirakossyan – The Fifth Scientific Session of Young Armenian Art-Critics	355
Tigran Sirunyan – “Jahukyan Readings” Republican Scientific Session on Hr. Acharyan’s 135th birth anniversary	359

NEWS

Annual General Assembly of NAS RA	362
In Memory of Armenian Scholar (in Russian)	363
<u>Gurgen Geghamyan</u>	365